

FELHÍVÁS

Az Önkormányzati Minisztérium (továbbiakban: ÖM) valamint a Nyugdíjasok Országos Képviselőlete (továbbiakban: NYOK) a közöttük 2009. március 24-én létrejött együttműködési megállapodásban foglaltakra figyelemmel az Idősügyi Nemzeti Stratégia (továbbiakban: Stratégia) céljainak elérése és a helyi önkormányzatok idősügyi tevékenységének megújítása, az önkormányzatok és az idősügyi civil szervezetek közötti együttműködés fejlesztése és kiszélesítése érdekében az alábbi felhívással fordulnak az ország önkormányzataihoz.

1. Felhívjuk az önkormányzatokat, hogy a rájuk nehezedő gazdasági válság hatásai ellenére is tegyenek meg mindent az Országgyűlés 81/2009. (X.2.) OGY. határozatával elfogadott Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazottak érvényre juttatása érdekében. A helyi társadalmi programjukkal összhangban gondoskodjanak a társadalom egyre szélesebb rétegét képviselő idősök sorsának kedvező alakulását befolyásolni kívánó Stratégiában kitűzött célok eléréséről, meghatározott elvek érvényesítéséről és elhatározott feladatok végrehajtását szolgáló, a lakosság helyi igényeit figyelembe vevő helyi önkormányzati idősügyi politika kialakításáról. Ennek érdekében legyenek figyelemmel a Stratégiában is megfogalmazott, hosszabb távon is érvényesítendő olyan fontosabb elvekre, mint:
 - a társadalom, az önkormányzat, a helyi lakosság időspolitikával kapcsolatos szemléletének az új kihívások szerinti megváltoztatásának szükségessége, az idősödés pozitív felfogásának érvényre juttatása,
 - az időskorúak diszkriminációjának csökkentése,
 - az idősödési folyamat menedzselésének fiatalabb korban történő megkezdésének szükségessége,
 - az idősökben meglévő képességek megőrzése, az időskorúak társadalmi erőforrás szerepének tudatosítása a helyi társadalomban,
 - a helyi társadalom különböző generációi közötti egyezség megteremtése,
 - az országos időspolitikában alkalmazott jó gyakorlatok átvételének szükségessége,
 - az idősök közéleti szerepvállalásának szélesítése,
 - az élethosszig tartó tanulás igényének megteremtése, és az ehhez szükséges feltételek biztosítása.
2. Javasoljuk, hogy az önkormányzat rendszeres időközönként – első alkalommal a 2010. évi általános választásokkal összefüggően – szakértők, és az idősök szervezeteinek bevonásával tárja fel a település idősügyi helyzetét, problématerületeit. Az elemzésre és a Stratégiában foglaltakra figyelemmel cselekvési tervben határozza meg a helyi idősügy középtávú önkormányzati feladatait. Az idősüggyel kapcsolatos teendők az éves önkormányzati munkatervi, költségvetési tervezésnek is képezze részét. Fontosnak tartjuk, hogy az elemző, tervező munka a kistérségi szintre is terjedjen ki.
3. Az önkormányzat fordítson kiemelt figyelmet arra, hogy a településen élő időskorú lakosság – szervezeteiken keresztül - minél szélesebb körben bekapcsolódhasson a helyi közéletbe. Javasoljuk, hogy az önkormányzati testületi munkában, a bizottságok tevékenységében, a helyi fejlesztési tervező, végrehajtó feladatokban az idősök szervezeteinek képviselői az eddigieknél nagyobb arányban vehessenek részt.

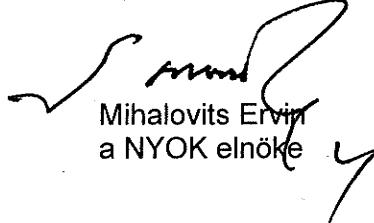
4. Kezdeményezzük, hogy az önkormányzat a közszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos feladatai ellátása során fordítson nagyobb figyelmet az országos szakmai stratégiákban, cselekvési programokban, intézkedési tervekben (olyanok, mint: népegészségügyi, bűnmegelőzési, fogyatékosügyi, sport, turisztikai, akadálymentesítési, ifjúsági, lakásügyi, környezetvédelmi, stb.) megjelölt célokhoz kapcsolódó helyi feladatok végrehajtására. Az időskorúak civil szervezeteinek bevonásával tárja fel a helyi közszolgáltatások időügyi problématerületeit, és velük közösen keressék a problémák helyi megoldásának lehetőségeit. Ösztönözze az idősök önkéntes tevékenységét, és tárja fel ennek szélesítésének, az ehhez szükséges feltételek megteremtésének lehetőségeit.
5. Fontosnak tartjuk, hogy az Európai Unió által integrációs és kohéziós célokkal biztosított támogatás hazai felhasználását szolgáló Új Nemzeti Fejlesztési Terv lehetőségeivel az önkormányzat az időskorú társadalom felzárkóztatása, különösen a szociális és egészségügyi helyzetének javítása, az egyéb ellátási területek színvonalának emelése, az időskorúak esélyegyenlőségének biztosítása érdekében minél hatékonyabban éljen. Fordítódjon különös figyelem a hátrányos helyzetű térségekben élő időskorú lakosság helyzetének érzékelhető javítására.
6. Kezdeményezzük, hogy az önkormányzat az idősök szervezeteinek bevonásával gondoskodjon a helyi időügyi politikai célok megvalósítását szolgáló helyi jogalkotási feladatok végrehajtásáról. Foglalja szabályozott keretbe, különösen a közéletben való részvétel jogi normákkal garantáló formáit, és közmegegyezéssel, a helyi társadalom értékítéletét kifejezően határozza meg az idősök szociális esélyegyenlőségének helyi alapnormáit.
7. Egyetértve azzal, hogy az időskorúak problémái csak igényeik ismeretében, cselekvési szándékaiknak teret engedve, az egyénnel és szervezeteikkel szoros együttműködésben oldhatók meg, javasoljuk, hogy az önkormányzat teremtsen meg az idősök érdekérvényesítésének legszélesebb lehetőségeit. Az országban már több helyen létrehozott időügyi testületek sikeres működésének példáját hasznosítva hozzon létre Időügyi Tanácsot, az időügyi érdekegyeztetés fórumaként.
8. Az önkormányzat az Idősök civil szervezetei működésének hatékony támogatása érdekében lehetőségei szerint az önkormányzat hivatalában alkalmazott időügyi (civilügyi) referens tevékenységével segítse az idős emberekkel, szervezeteikkel való kapcsolattartást, a felmerült problémáik megoldását.
9. Fontosnak tartjuk, hogy az idősök közösségi életéhez a településeken megfelelő működési feltételek álljanak rendelkezésre. Az önkormányzat a közösség tulajdonát képező létesítményeiben (közösségi ház, intézmények, stb.), vagy másokkal való együttműködéssel gondoskodjon az idősök közösségi cselekvési terei létrehozásáról, az ahhoz szükséges eszközök biztosításáról.
10. A demokratikus társadalom nem működhet társadalmi kontroll nélkül. Szükséges, hogy ennek helyi, települési hatékony rendszere is kialakuljon a polgárok civil szervezeteinek bevonásával. Az idősök tapasztaltsága, ismeretei, társadalmi kiegyenlítő, különböző korosztályokat mozgósító szerepe nem nélkülözhető a közösség nevében végzett közhatalmi, a lakosság igényei kielégítésére hivatott közszolgáltatási tevékenységek ellenőrzésében. Az önkormányzat alakítsa ki a társadalmi ellenőrzés helyi rendszerét, és ebbe vonja be az időskorúak képviselőit.
11. Az idősök szervezeteinek működéséhez nélkülözhetetlen a biztonságos anyagi feltételek megteremtése. El kell érni, hogy teremthetők meg ezen szervezetek

politikai nézetektől, személyi kapcsolatoktól független működési feltételei. Az önkormányzat nyújtson segítséget ahhoz, hogy az idősök szervezetei sikeresen pályázhassanak a szervezeti működést, az idősügyi programok sikeres lebonyolítását lehetővé tevő pályázatokon. Anyagi lehetőségeitől függően támogassa az idősök szervezeteinek működését, kitűzött céljaik megvalósítását.

12. A Stratégia célkitűzéseinek megvalósítása, a helyi, térségi idősügyi problémák megoldása nem nélkülözheti a folyamatos, kölcsönös tájékoztatást. Javasoljuk, hogy az önkormányzat alakítsa ki ennek változatos, hatékony formáit annak érdekében, hogy rendszeresen közvetlenül az idősöktől informálódhasson problémáikról, igényeikről, illetve tájékoztatást adhasson a megoldás lehetőségeiről, helyzetéről, az együttműködés lehetséges területeiről.
13. Szükséges, hogy az eddigieknél nagyobb társadalmi nyilvánosságot kapjanak az idősügy ösztársadalmi és helyi, térségi céljai, az önkormányzatok idősügyi tevékenysége. Különös aktualitást ad ennek a Stratégia új idősügyi célrendszere, és annak helyi megvalósítása. Javasoljuk, hogy az önkormányzat az idősök szervezeteivel közösen végezzen hatékony tájékoztató tevékenységet a helyi önkormányzati sajtóban, illetve a helyi, térségi tömegkommunikációs eszközök útján. Közös eredményeikkel ériék el, hogy pozitív irányban változzon az idősökről általában, és különösen az önkormányzatok által végzett idősügyi tevékenységről eddig kialakított kép.
14. Az önkormányzatok az elmúlt közel fél évtized alatt sikeres kistérségi együttműködő tevékenységet alakítottak ki az önkormányzati feladatok magasabb szintű ellátása érdekében. Indokolt, hogy a meggyőző tapasztalatok, a térségi együttműködésben rejlő előnyök még jobban szolgálják az idősök igényeinek kielégítését. Az önkormányzat – az eddig megvalósítottakon túl is – keresse a lehetőségét idősügyi feladatai kistérségi együttműködés keretében történő hatékonyabb ellátásának. A kistérségi önkormányzati társulás támogassa kistérségi idősügyi tanács létrehozását, kistérségi idősügyi referens alkalmazását, az idősügyet szolgáló pályázatok eredményességét, az idősök kistérségi együttműködésének szélesítését.
15. Az eddigi kedvező tapasztalatok alapján a jövőben is szándékunk az idősökért eredményesen tevékenykedő önkormányzatok munkájának elismerése. A szociális szakterületért felelős miniszterrel közösen a jövőben is évente meghirdetjük az Idősbarát Önkormányzat Díj elnyerését szolgáló pályázatot. Felhívjuk az önkormányzatokat, hogy idősügyi tevékenységüket az idősök szervezeteivel közösen értékelve vegyenek részt a pályázatokon.
16. A Nyugdíjasok Országos Képviselőlete az idősök szervezeteinek bevonásával önkormányzati ciklusonként átfogóan értékelni kívánja az önkormányzatok idősügyi tevékenységének helyzetét. Kérjük, hogy az önkormányzatok segítsék ezt az értékelő munkát és maguk is tárgyalják meg a településükön élő idősök helyzetét és azzal összefüggő önkormányzati idősügyi tevékenység időszerű teendőit.

Budapest, 2010. január 12.

Varga Zoltán
miniszter

Mihalovits Ervin
a NYOK elnöke